

Dosarul nr. 3r-207/19

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud: E. Balan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

DECIZIE

23 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Sveatoslav Moldovan

examinând recursul depus de Alexandru Șestacov și Liubovi Șestacova,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Șestacov și Liubovi Șestacova împotriva Agenției Servicii Publice, Consiliul mun. Bălți, Primăria mun. Bălți, intervenienți accesorii Zoia Palamarciuc, Oxana Palamarciuc, Alexandr Palamarciuc și Ana Lobanova, cu privire la obligarea înregistrării/reînregistrării dreptului de proprietate, repararea erorilor cadastrale, înregistrării dreptului de folosință, eliberării extrasului cadastral, încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva încheierii din 29 august 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de Alexandru Șestacov și Liubovi Șestacova împotriva hotărârii din 26 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, și hotărârii suplimentare din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 06 martie 2014 Alexandru Șestacov și Liubovi Șestacova au depus cerere de chemare în judecată împotriva Oficiului Cadastral Teritorial Bălți cu privire la obligarea de a reînregistra dreptul de proprietate și repararea erorilor admise la reînregistrarea imobilului.

După concretizarea pretențiilor, reclamanții au solicitat:

- obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Bălți la reînregistrarea dreptului de proprietate asupra imobilului situat pe str. Xxxxxx 26 conform certificatului de moștenitor legal nr. Xxxxxx din Xxxxxx, înregistrat în Registrul bunurilor imobile la Oficiul Cadastral Teritorial Bălți la Xxxxxx cu nr. Xxxxxx, care stipulează și folosirea fără termen a lotului de pământ din str. Xxxxxx 26, mun. Bălți;

- repararea erorilor admise de persoanele responsabile din Oficiul Cadastral Teritorial Bălți la reînregistrarea imobilului situat pe str. Xxxxxx 26, mun. Bălți, conform certificatului de moștenitor legal nr. I-Xxxxxx din Xxxxxx pe numele lui Alexandru Șestacov cu numărul de înregistrare în Registrul bunurilor imobile înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Bălți la Xxxxxx, cu nr. Xxxxxx;

- obligarea Primăriei mun. Bălți, Oficiului Cadastral Teritorial Bălți la înregistrarea dreptului de proprietate asupra terenului în baza Hotărârii Consiliului mun. Bălți nr. 14/9 din 17 mai 2001, Hotărârii Primăriei nr. 929 din 03 august 2001;

- obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Bălți să înregistreze dreptul de folosință a terenului cu nr. Xxxxxx, cu suprafața de Xxxxxx ha, amplasat pe adresa str. Xxxxxx 26, mun. Bălți, rămas din terenul care a fost format în cadrul Programului de Stat a înregistrării primare masive cu numărul cadastral Xxxxxx cu suprafața de Xxxxxx ha, de pe str. Xxxxxx 26, mun. Bălți;

- eliberarea extrasului cadastral cu privire la dreptul de proprietate asupra bunului imobil de pe str. Xxxxxx 26, mun. Bălți, dobândit prin moștenire, pe numele lui Alexandru Șestacov;

- obligarea Primăriei să elibereze lui Alexandru Șestacov titlul de autentificare a dreptului asupra lotului de pământ cu nr. cadastral Xxxxxx cu suprafața de Xxxxxx ha, rămas din suprafața terenului de pe str. Xxxxxx 26, mun. Bălți, cu nr. cadastral Xxxxxx cu suprafața de Xxxxxx ha;

- obligarea pârâților să acorde o compensație echitabilă pentru prejudiciile morale și materiale;

- compensarea cheltuielilor de asistență juridică în cuantum de 6500 lei.

Prin hotărârea din 29 ianuarie 2015 a Judecătoriei Bălți s-a admis acțiunea și s-a obligat OCT Bălți de a reînregistra dreptul de proprietate asupra imobilului 26 din str. Sîngereiului mun. Bălți după Alexandru Șestacov, cu eliberarea extrasului cadastral cu privire la dreptul de proprietate și repararea erorilor admise la reînregistrarea imobilului.

Prin decizia din 15 septembrie 2015 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de Primăria Bălți și OCT Bălți, s-a casat hotărârea din 29 ianuarie 2015 a Judecătoriei Bălți și s-a restituit cauza la rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Prin hotărârea din 26 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Șestacov și Liubovi Șestacova împotriva Agenției Servicii Publice, Consiliul mun. Bălți, Primăria mun. Bălți, intervenienți accesorii Zoia Palamarcuț, Oxana Palamarcuț, Alexandr Palamarcuț și Ana Lobanova, cu privire la obligarea înregistrării/reînregistrării dreptului de proprietate, repararea erorilor cadastrale, înregistrării dreptului de folosință, eliberării extrasului cadastral, încasarea prejudiciului material și moral.

Prin hotărârea suplimentară din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Șestacov și Liubovi Șestacova împotriva Agenției Servicii Publice, Consiliul mun. Bălți, Primăria mun. Bălți, intervenienți accesorii Zoia Palamarcuț, Oxana Palamarcuț, Alexandr Palamarcuț și Ana Lobanova, cu privire la eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

Prin încheierea din 29 august 2019 a Curții de Apel Bălți s-a declarat inadmisibil apelul depus de Alexandru Șestacov și Liubovi Șestacova împotriva hotărârii din 26 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, și a hotărârii suplimentare din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

La 10 septembrie 2019, Alexandru Șestacov și Liubovi Șestacova au declarat recurs împotriva încheierii din 29 august 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 29 august 2019 a Curții de Apel Bălți, cu emiterea unei noi decizii de restituire a cauzei la rejudecare în instanța de apel la faza de primire a cererii de apel.

În motivarea recursului au invocat că la data de 08 iulie 2019 au depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 26 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, și a hotărârii suplimentare din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Prin scrisoarea din 01 august 2019 au fost informați că despre data de examinare a cauzei în apel vor fi informați suplimentar.

Prin încheierea din 29 august 2019 a Curții de Apel Bălți s-a declarat inadmisibil apelul depus de Alexandru Șestacov și Liubovi Șestacova.

În acest sens, au considerat că instanța urma să nu dea curs cererii de apel, cu oferirea termenului pentru înlăturarea neajunsurilor, așa cum prevede art. 235 din Codul administrativ, în caz contrar, este îngăduit accesul la justiție.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 lin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea recurată la 29 august 2019, iar copia a fost expediată în adresa recurenților la 30 august 2019, recepționată de către aceștia la 03 septembrie 2019 (f.d. 200, 202, vol. III).

Astfel, recursul depus la 10 septembrie 2019, este în termen.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa integral încheierea instanței de apel și de a restitui cauza în instanța de apel, la faza primirii cererii de apel, din motivele ce succed.

Conform art. 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea din 26 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Șestacov și Liubovi Șestacova împotriva Agenției Servicii Publice, Consiliul mun. Bălți, Primăria mun. Bălți, intervenienți accesorii Zoia Palamarcuț, Oxana Palamarcuț, Alexandr Palamarcuț și Ana Lobanova, cu privire la obligarea înregistrării/reînregistrării dreptului de proprietate, repararea erorilor cadastrale, înregistrării dreptului de folosință, eliberării extrasului cadastral, încasarea prejudiciului material și moral, iar prin hotărârea suplimentară din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central s-a respins cererea de

chemare în judecată depusă de Alexandru Șestacov și Liubovi Șestacova împotriva Agenției Servicii Publice, Consiliul mun. Bălți, Primăria mun. Bălți, intervenienți accesorii Zoia Palamarciuc, Oxana Palamarciuc, Alexandr Palamarciuc și Ana Lobanova, cu privire la eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

La 08 iulie 2019 Alexandru Șestacov și Liubovi Șestacova au depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 26 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, și a hotărârii suplimentare din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, solicitând casarea integrală a hotărârilor contestate (f.d. 165, vol. III).

La 24 iulie 2019 Liubovi Șestacova a recepționat copiile hotărârii motivate din 26 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, și a hotărârii suplimentare din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, fapt confirmat prin recipisa anexată la materialele cauzei (f.d. 184, vol. III).

Prin încheierea din 29 august 2019, Curtea de Apel Bălți, în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, a declarat inadmisibil apelul depus de Alexandru Șestacov și Liubovi Șestacova, deoarece apelanții nu au depus apelul motivat în termen de 30 zile de la data notificării hotărârilor motivate, așa cum prevede art. 232 alin. (2) din același cod.

Articolul 195 din Codul administrativ, prevede că procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Conform art. 232 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Conform art. 233 alin. (1)-(3) din Codul administrativ, cererea de apel trebuie să conțină datele prevăzute la art. 211 alin.(1) lit. a)–d) și să indice hotărârea care se contestă cu apel.

Cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit.

Cererea de apel poate cuprinde și alte date importante pentru soluționarea cauzei, precum și demersurile apelantului.

Conform art. 235 din Codul administrativ, dacă cererea de apel nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin.(1), judecătorul stabilește apelantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Dacă apelantul a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanță, cererea de apel se consideră depusă la data inițială.

Conform art. 236 alin. (2) lit. e), f) din Codul administrativ, apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) sau cererea de apel nu corespunde cerințelor stabilite la art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (1) și apelantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Așadar, încheierea de declarare a apelului ca inadmisibil este indisolubil legată de un act judecătoresc de dispoziție, prin care judecătorul stabilește apelantului un termen

pentru înlăturarea neajunsurilor, iar sancțiunea procedurală de declarare a apelului ca inadmisibil survine doar în cazul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel.

Or, prevederile art. 236 alin. (2) lit. e) și cele de la alin. (2) lit. f) din Codul administrativ nu pot fi privite separat, de prevederile art. 235 din același cod, care obligă judecătorul să indice asupra neajunsurilor depistate la faza verificării condițiilor de admisibilitate a cererii de apel.

Mai mult ca atât principiul comun atât procedurii administrative, cât și procedurii de contencios administrativ, prevăzut la art. 22 din Codul administrativ, stabilește că autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Rolul activ al instanței de contencios administrativ este incompatibil cu situația din speța dedusă judecătii, or, la caz, instanța de apel, nu a comunicat nici într-un mod cu apelanții, ci doar, după expirarea termenului de 30 zile, a declarat apelul inadmisibil, contrar altui principiu prevăzut la art. 32 din Codul administrativ, potrivit căruia procedura administrativă se structurează astfel încît participanții să poată înțelege fiecare etapă a procedurii; dacă este necesară contribuția unui participant, acestuia i se comunică neîntîrziat, într-un limbaj clar și ușor de înțeles, acțiunile care trebuie întreprinse.

Curtea de Apel Bălți nu a exercitat etapa procedurală de verificare dacă cererea de apel depusă de Alexandru Șestacov și Liubovi Șestacova corespunde cerințelor stabilite la art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (1) din Codul administrativ.

Cele relatate supra denotă netemeinicia încheierii din 29 august 2019 a Curții de Apel Bălți, or, neprezentarea cererii de apel motivate, constituie o omisiune a instanței de apel, care contrar art. 235 din Codul administrativ nu a emis un act de dispoziție judecătorească, prin care să ofere posibilitate apelanților Alexandru Șestacov și Liubovi Șestacova să înlătore în termen toate neajunsurile cererii de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că faptele expuse condiționează anularea încheierii din 29 august 2019 a Curții de Apel Bălți, or, menținerea acesteia ar genera îngrădirea accesului la justiție a lui Alexandru Șestacov și Liubovi Șestacova prin valorificarea drepturilor sale procedurale garantate atât de legislația în vigoare, cât și Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul prevederilor art. 6§1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege.

La acest capitol, instanța de recurs subliniază că jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului denotă că riscul unei greșeli făcute de o autoritate de stat trebuie să fie suportat de stat, iar erorile nu trebuie să fie remediate pe seama persoanei în cauză (a se vedea *Platakou vs. Grecia*, 11 ianuarie 2001, parag. 39; *Freitag vs. Germania*, 19 iulie 2007, parag. 41; *Šimecki vs. Croația*, 30 aprilie 2014, parag. 46; *Čakarevic vs. Croația*, 28 aprilie 2018, parag. 80). În toate aceste cazuri, reclamanții au fost sancționați procedural pentru erorile făcute de organele statului, pentru care nu ar fi trebuit să-și asume nicio responsabilitate.

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a anula încheierea din 29 august 2019 a Curții de Apel Bălți, cu restituirea cauzei Curții de Apel Bălți, la faza primirii cererii de apel depusă de Alexandru Șestacov și Liubovi Șestacova, împotriva hotărârii din 26 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, și a hotărârii suplimentare din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Conform art. 243 alin. (1) lit. c) și alin. (2) și art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se anulează încheierea din 29 august 2019 a Curții de Apel Bălți și se remite cauza la Curtea de Apel Bălți, la faza primirii cererii de apel depusă de Alexandru Șestacov și Liubovi Șestacova, împotriva hotărârii din 26 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, și a hotărârii suplimentare din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Sveatoslav Moldovan